

KAKS LAHEDAT SUVEKAASLAST

Eestimaa ilusa suve alguseks on kaante vahele jõudnud kaks vahvat raamatut, mis aitavad puhkuseaega veelgi mõnusamalt ja sisukamalt veeta.

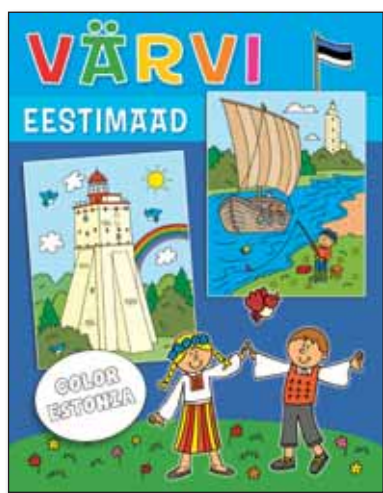

NOOR JALKAFÄNN

„Noor jalkafänn“ on lausa asendamatuks abiliseks igale jalgpallisõbrale. 12. juunil Brasiilias algavaid jalgpalli maailmameistrivõistlusi silmas pidades leiab raamatu kaante vahelt nii alagrupiturniiri kui ka väljalangemismängude tabelid kuni legendaarsel Rio de Janeiro Maracana staadionil peetava finaalmänguni välja. Raamatule lisavad väärtust maailma säravaimate jalgpallurite tutvustused ja pildid ning korralik ülevaade jalgpalli ajaloost.

Eraldi räägitakse põhjalikult maailma kõigi aegade parimaks jalgpalluriks valitud Pelest, saab teada, et tänapäeva tähtmängijal Ronaldol on Portugalis oma riidepoe-kett ja et jugoslaavlasest rootslane Zlatan Ibrahimovits oli lapsena paras kraade ja just jalgpall aitas tal kasvada tubliks meheks.

Lisaks leiab raamatust lõbusaid mängu ja ülesandeid: vali järgmiseks jalgpallikohtumiseks parim mängijate koosseis, tee taktikaliselt õiged valikud, leia üles kõik riigid, kus on korraldatud maailmameistrivõistlusi, ühenda eri riikide jalkafännid õigete lipuvärvidega. Raamatule lisavad väärtust ka vahvad jalgpalliklepsud.

VÄRVI EESTIMAAD. COLOR ESTONIA

Lõbus pildiraamat on teejuhiks 32 Eestimaa kaunisse ja huvitavasse paika, abiks eesti- ja ingliskeelsed pildiall-kirjad. Piltidele on joonistatud neid kohti iseloomustavad rajatised ja tegevused nii värviliselt kui ka lihtsalt piirjoontega.

Nõnda leiab raamatulehekülgedelt nii vahvalt joonistatud Kõpu majaka, Rakvere tarvakuju, Tori põrgu, Soomaa üleujutatud taluhoovid kui ka Tuhala nõiakaevu. Nii Elistvere loomapargi asukad kui ka Tallinna lauluväljaku, kus just algaval suvel peetakse maha üks tõsiselt tore pidu.

Minge vaadake piltidel kujutatud paigad ise üle ja värvige pildid nii, nagu teile endale meeldib.

KUHU PÕGENEDA KIUSAJATE EEST?

Armastatud ja rohkete auhindadega pärjatud austria kirjaniku Christine Nöstlingeri kõige esimene lasteraamat „Tulipunane Friederike“ ilmus saksa keeles ligi 45 aasta eest (1970), kuid mure, millest see kõneleb, on põletav tänapäevalgi. See on mure laste pärast, kes on teistsugused ning langevad seetõttu kaaslaste mõnituste sihtmärgiks ja kiusamise alla.

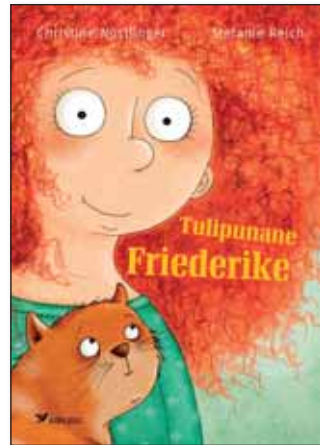
Friederike on punase peaga üpris paks esimese klassi tüdruk. Lisaks veel õpib väga hästi ja saab õpetajalt kiita. Kõik see annab piisavalt põhjust, et teised lapsed teda endavääriliseks ei pea: Friederike on teistsugune kui ülejäänud ja seega põlastusväärne.

Teistsugune ja seega tõrjutud on ka Friederike sõber postiljon Bruno. Bruno on nimelt värvipime ja kaotab seetõttu töö.

Väljakannatamatust olukorrast päästab vaid põgenemine maale, kus elavad head ja hoolivad inimesed. Et sinna jõuda, tulevad appi Friederike vaarika-porgandi-tomatikarva juuksed ja saladuslik punaste kaantega raamat. Kaasa saavad kõik, keda tüdruk armastab – nii punase kasukaga üpris paks kõnelev kass Kõuts, Annatädi kui ka Bruno ja tema naine. Aga viis, kuidas heade inimeste maale jõuda on küllaltki ebatavaline.

See-eest on täitsa tavaline tegelane linnapea, kes piilub rahvakogunemist linnavalitsuse aknast ja kutsub inimeste rahustamiseks kohale tsirkuse. Näinud, et kavalus toimis, jätkab lõunauinakut.

Christine Nöstlinger ei ole seadnud endale eesmärgiks pakkuda kiusamisprobleemile reaalelus rakendatavat lahendust,

Christine Nöstlinger TULIPUNANE FRIEDERIKE

vaid värvilist ja haaravat muinasjuttu Friederike-ealistele lastele. Muinasjuttu, mis sisendab nooresse lugejasse headust ja mõistmist. Lahendusi leiab juba kirjaniku pisut vanemale auditooriumile suunatud teostest. Eesti keeles on varem ilmunud kuus Christine Nöstlingeri raamatut: „Vahetuslaps“ (1990; 2008), „Tarkpea tegutseb“ (2001), „Greteke Sackmeier“ (2001), „Greteke, mu kullake“ (2002), „Greteke Hansukese-mure“ (2002), „Ah sa pagan! Julia päevik“ (2007).

MEELIS LAINVOO,
toimetaja

Varem õpetaja ja ajakirjanikuna töötanud Meelis toimetab Koolibris kirjanduse ja vene õppekeele koolide eesti keele õppekomplekte. Ta on näiteks Priit Kruusi III kooliastme sarja „Kahekõne“ toimetaja. Hea toimetaja on nagu kaasautor ja seetõttu juhtub üsna sageli, et varem või hiljem saab ka temast endast autor. Meelisel ongi praegu käsil gümnaasiumi kirjanduse valikkursuse õpik „Kirjutatud maailmad“. Meelis on ka meisterlikult tõlkinud Mihhail Šiškini romaani „Izmaili vallutamine“, samuti siin soovitatud „Tulipunase Friederike“.

MEIE TAVALISED

Juba üle kahe aasta on esmaspäeva õhtuti ETVs jooksnud sari „Meie inimesed“, mis on „sari meist endist – inimestest, kes elavad meie ümber tavalisi elusid, kogevad rõõme ja muresid“. Just nii tutvustavad sarja selle autorid rahvusringhäälingu kodulehel. Näiteks oli ühes hiljutises saates fookuses ema, kelle vanem poeg on silmapaistev invaujuja, ja noorem, Downi sündroomiga poeg lööb tublilt kaasa perefirmas töös.

„Meie inimeste“ eesmärk on üpris selgesti läbinähtav: pakkuda avalikus elus domineerivale nurinale vahelduseks innustavaid näiteid. Ehkki hinnanguid otsesõnu ei anta ja moraali ei sõnastata, kõnelevad need lood ise enda eest. Portreteeritavad inimesed on vägagi keerulises olukorras suurepäraselt hakkama saanud ja võiksid teistele eeskujuks olla. Puudusest võib saada rikkus.

Samasugust hoiakut toetab ilmselt soome kirjanik Ville Hytönen, kelle populaarne lasteraamat on nüüd Kadri Jaanitsa tõlkes olemas ka eesti keeles. „Eeslikõhv köösliahv“ asetab tegelased – metsa loomad – olukorda, mis meist enamikule tundub hästi tuttav: mingi eripära tõttu on keegi sattunud kiusatava rolli.

Raamatu peategelane on väike haigete kopsudega eesel. Teised loomad narrivad teda alalise kõhimise ja hingeldamise pärast: „ees-li-kõhv-köös-li-ahv“ saadab õnnetut eesli kuhu tahes ta ka ei lähe. Nõokijate eest rahulikku varju otsides satub ta kokku ahviga, kes pole teiste loomade moodi käbe ja osav, vaid liigub kohmakalt ja vaevaliselt ning kelle üle selle pärast samuti naerdakse. Kaks üksildast loomakest avastavad üheskoos, kui vahva on olla teistsugune, ja nõrkusest saab tugevus. Eesli ja ahvi värske sõprus loob aga hoopiski uue olukorra. Missuguse, see jäägu juba raamatust lugeda.

Lastekirjandusele traditsiooniliselt oma-seks peetud läbinähtavat didaktikat eesli-

Ville Hytönen, Matti Pikkujämsä EESLIKÕHV KÖÖSLIAHV

kõhvi raamatust ei leia. Manitsusi ja hinnanguid Ville Hytönen ei jaga, tema käekiri on nüüdisaegne ja lugu jutustatakse pigem pisut absurdikas võtmes. Tähelepanu ja tunnustust väärrib tõlkija Kadri Jaanits, kes vahel tõlkimatuna näivale, originaalis eriliselt kokku kõlavatele sõnadele on leidnud suurepärase eestikeelse väljenduse.

Raamat valiti Soome 2013. aasta kolme kõige kaunima lasteraamatu sekka ja žürii on esile tõstnud kunstnik Matti Pikkujämsä leidlikku, lapsele sobivat vormitaju ning värvilahenduste ja sisu, samuti tüpograafia kooskõla.

Kokkuvõtteks on raamatu tagakaanel kirjas, et „oleme kõik isemoodi – ja just selle pärast nii sarnased“. Seda tasub eestlastel, kes me tavatsemel end esitleda kui liberaalse hoiaku esindajaid, aeg-ajalt ikka meelde tuletada.

MARGIT ROSS,
toimetaja

Margitist on saanud tööaastate poolest Koolibri vanim toimetaja. Margiti heatahtliku, kuid kindla suunamise all ilmub kogu meie eesti keele õppevara. Aja jooksul on ta välja töötanud selged kriteeriumid, millele peab üks kaasaegne õppekirjandus vastama ja kuidas välja nägema. See on temast teinud toimetajatöö kõrval ka 6. ja 9. klassi eesti keele õppekirjanduse kaasautori. Need on Koolibri kõige enam tunnustust pälvinud õpikud. Eesti keele õpikute toimetaja ja filoloogina jagab ta alati lahkelt keelenõu ka oma kolleegidele.

